

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ АВТОРИТЕТНОГО ФАЙЛА «ІМ'Я ОСОБИ»

Уляна Красник

молодший науковий співробітник Відділення «Наукова каталогізація фондів та організація системи каталогів» Інституту сучасних інформаційно-бібліотечних технологій ЛННБ України ім. В. Стефаника

Висвітлено історію авторитетного контролю і технології створення авторитетного файлу «ім'я особи». Проаналізовано досвід укладання електронного каталогу в ЛННБ України ім. В. Стефаника, актуальні питання щодо створення та підтримки авторитетного файлу «ім'я особи».

Ключові слова: електронні каталоги, авторитетні файли, автор, історія, бібліотека, інформаційні ресурси, бібліотечні каталоги, авторитетні записи.

It covers the history of authoritative control and technology of the creation «person's name» file. The experience making electronic catalog in Lviv National Library named after V. Stefanyk, frequently asked questions about creating and maintaining authority file are analyzed.

Keywords: eCatalogs, authority files, author, history, library, informative resources, library catalogs, authority records.

Освещена история авторитетного контроля и технологии создания авторитетного файла «имя лица». Проанализированы опыт создания электронного каталога в ЛННБ Украины им. В. Стефаника, актуальные вопросы по созданию и поддержке авторитетного файла «имя лица».

Ключевые слова: электронные каталоги, авторитетные файлы, автор, история, библиотека, информационные ресурсы, библиотечные каталоги, авторитетные записи.

З переходом традиційних бібліотечних технологій на комп'ютерні виникає багато проблем, зокрема необхідність удосконалення лінгвістичного забезпечення електронного каталогу і створення нових технологій, які сприятимуть підвищенню ефективності надання послуг користувачам бібліотеки та оптимізуватимуть процес каталогізації документів. Вирішити ці питання може створення і підтримка в електронних каталогах авторитетних файлів (АФ)

та запровадження авторитетного контролю. Актуальність дослідження цих проблем зумовлена багатьма причинами, а саме:

— зростанням кількості автоматизованих інформаційних систем і постійним їх удосконаленням;

— необхідністю переведення інформації у машинозчитувальну форму для підтримки електронного каталогу (ЕК) та організації віддаленого доступу до його баз даних (БД);

— потребою кооперування роботи у сфері авторитетного контролю для запобігання дублюванню введення інформації в бібліотеках України, налагодження обміну записами на національному та міжнародному рівнях.

Актуальним питанням є також визначення змісту і структури авторитетних записів у період запровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Практика формування авторитетних файлів в Україні та у великих бібліотеках світу свідчить про різноманітність підходів до змісту авторитетних записів, форматів представлення даних в електронній формі, правил каталогізації. За кордоном масштабну роботу зі створення АФ провадять національні бібліотеки, що зумовлено наявністю універсальних фондів, спеціалістів високої кваліфікації та матеріальної бази. Наповнення та вдосконалення АФ здійснюється у процесі співпраці з іншими бібліотеками, які вносять свої пропозиції про створення або зміну авторитетного заголовка. Національна бібліотека виконує координуючу роль і приймає остаточне рішення щодо внесених пропозицій. Національні АФ використовуються для розповсюдження авторитетних записів та обміну ними між бібліотеками країни, водночас проводиться активна співпраця у цьому напрямі на міжнародному рівні, що сприяє значному зниженню матеріальних затрат на їх створення [4].

Функції каталогізатора полягають у створенні АФ «ім'я особи» з розгалуженим довідково-відсилковим апаратом на всі імена авторів, видання яких є у фондах бібліотеки. Це зумовило необхідність розв'язання деяких теоретичних і практичних проблем, а саме:

— визначення сутності поняття «авторитетний контроль»;

— аналіз проблем авторитетного контролю в Україні та за кордоном;

- визначення етапів створення АФ;
- аналіз змісту та структури АФ;
- розробка методики створення та підтримки АФ «ім'я особи» в ЛННБ України ім. В. Стефаника.

Методологічною основою дослідження є праці вітчизняних і закордонних бібліотекознавців, бібліографознавців, книгознавців. У процесі розробки концепції створення та наповнення авторитетних записів у ЛННБ України ім. В. Стефаника узагальнено досвід провідних бібліотек світу, насамперед Бібліотеки Конгресу США. Джерелами дослідження є картковий та електронний каталоги бібліотеки, офіційні видання Національної академії наук України, інформація з довідкових видань, офіційна інформація з сайтів установ та організацій, видання установ та організацій тощо.

Введення авторитетного контролю має довгу та багату історію. У ХІХ ст. основні принципи авторитетного контролю визначив видатний американський теоретик і практик із бібліотекознавства, автор «Розтяжної класифікації» Чарльз Емі Кетгер (1837–1903). Вагомі внески у дослідження теоретичних проблем авторитетного контролю зробили Г. Д. Аврам, Д. Андерсон, К. Л. Хендерсон, С. М. Малінконіко, М. Ранкл, Г. Ф. Шмайрер, А. Г. Тейлор, Б. Б. Тіллетт та інші [1]. З початку 70-х рр. ХХ ст. у зв'язку з запровадженням інформаційних технологій авторитетний контроль виокремлено як самостійне поняття в теорії й самостійний технологічний процес у практиці ведення каталогів, сформульовано його роль в оптимізації діалогових інформаційних систем. Авторитетний контроль став технологією, яка дозволила забезпечити дотримання принципу уніфікації заголовків бібліографічного запису, а традиційно існуючі довідково-нормативні картотеки індивідуальних і колективних авторів отримали назву «авторитетні» («authority»), інакше кажучи, «офіційні». Інформаційним засобом підтримки технології авторитетного контролю є довідкова база даних авторитетних записів. Цю базу створюють для фіксації уніфікованих заголовків, їх альтернативних варіантів і взаємозв'язків між ними. Реалізація авторитетного контролю тісно пов'язана з ефективним функціонуванням інформаційних систем.

Нині не існує єдиної думки щодо визначення терміна «авторитетний контроль», який відповідає англійському словосполученню

«authority control», його синонімом є термін «нормативний контроль». Але, як слушно зазначила А. Муктепавел, спираючись на думку багатьох інших авторів, чії публікації стосуються авторитетного контролю, це явище існує дуже давно. Цей термін був присвоєний добре відомому й необхідному в каталогізації процесу — встановленню форми імені індивідуального автора документа, вибору однієї форми написання з багатьох можливих, перевіряючи його правильності [4].

У рамках авторитетного контролю зарубіжні автори виділяють такий компонент, як авторитетна (authority work), тобто інтелектуально-нормативна робота. У результаті авторитетної роботи, яка передбачає вибір авторитетного заголовка, запис його варіантів та фіксацію зв'язків, ми отримуємо авторитетний запис, вихідним елементом якого є авторитетний заголовок. Крім авторитетного заголовка, запис може містити варіанти заголовка, відсилання, довідки, примітки тощо. Авторитетний заголовок є уніфікованою формою імені, предмета чи назви, яка використовується як точка доступу до бібліографічного запису. Авторитетний заголовок є вихідним елементом запису, який беруть за основу при алфавітному впорядкуванні записів. Сукупність авторитетних записів утворює авторитетний файл (АФ) — картотеку або список для традиційних носіїв. В Україні однією з перших термін «авторитетна робота» почала вживати І. Антоненко [1].

Автоматизація процесів каталогізації спонукала до ведення авторитетного контролю в ЕК, з яким пов'язане створення сучасних АФ. Що мають на увазі під назвою АФ? В основному це файл, який містить важливу інформацію про індивідуального автора, колективного автора або предметну рубрику. Він є вагомим інструментом каталогізаторів не тільки під час описування відповідних документів, а й, що ще важливіше, під час пошуку необхідного документа. Авторитетні дані — це нормовані, контрольовані елементи пошуку бібліографічних записів, позначені не кодами, а лексичними засобами мов.

Виникнення такої спеціальної інформаційної технології, як авторитетний контроль, викликано необхідністю дотримання принципу уніфікації заголовків бібліографічних записів (БЗ). На

початковому етапі формування ЕК більшість бібліотек не займалися вирішенням проблеми різночитання в заголовках. З часом з'ясувалося, що БЗ у великих інформаційних масивах не можуть ефективно використовуватися без підтримки АФ. Саме тому уніфікація даних є однією з основних умов забезпечення зв'язків в інформаційно-бібліографічному середовищі. Стандартизації повинні підлягати всі елементи БЗ, інакше зрозуміти його було б неможливо. Стандарти виконують роль бібліографічного контролю. Однак повноцінного бібліографічного контролю не може бути без авторитетного контролю як механізму, що забезпечує необхідний ступінь стандартизації. Авторитетний контроль є процесом уніфікації елементів БЗ, управління варіантами їх формулювань і підтримки поєднання цих записів у базах даних за допомогою посилання на авторитетний файл [6]. Уніфіковані дані та посилання на них записуються в машинозчитувальній формі та інформаційно пов'язуються з бібліографічними записами, де мають використовуватися ці уніфіковані записи. Тому в ідеальному випадку під час формування ЕК насамперед мають бути створені авторитетні записи, а вже потім бібліографічні записи, які включають у себе пошукові елементи, відзначені в авторитетних записах.

Інформаційним засобом АФ є довідкова база даних авторитетних записів, яка створюється для фіксації уніфікованих заголовків, їх альтернативних варіантів і взаємозв'язків між ними. Авторитетний файл є універсальним щодо використання при створенні бібліографічних описів різних видів документів, тобто заголовки з нього використовуються для формування пошукових образів книг, видань, що продовжуються, періодичних видань, електронних ресурсів тощо. Авторитетний файл функціонує як джерело формування заголовків при опрацюванні документів та створенні бібліографічних записів, а також як засіб визначення і корекції помилок у заголовках [5].

Авторитетні файли «ім'я особи» стали важливою складовою інформаційних ресурсів, створених у ЛННБ України ім. В. Стефаника. У цих інформаційних ресурсах створюються авторитетні записи на всі імена авторів, видання яких є у фондах бібліотеки.

Відповідно, у бібліографічному описі створюється заголовок, що містить ім'я автора або найменування організації у вигляді основної чи додаткової точки доступу.

Сьогодні робота каталогізатора — це дослідницька діяльність, що потребує інтелектуальних зусиль у галузі бібліографії й каталогізації, спрямованих на створення і модернізацію авторитетних записів. Цей комплексний процес передбачає визначення форми елемента бібліографічного запису, що буде використовуватися як його заголовок; визначення посилань, необхідних для цієї форми, а також взаємозв'язків між спорідненими заголовками.

Каталогізатор формулює авторитетний заголовок на підставі бібліографічного аналізу документа, що опрацьовується, і створює авторитетний запис із повною інформацією про варіанти написання імені автора, який встановлюватиме зв'язки між заголовками. При формуванні АФ в автоматизованій бібліотечній системі «ALEF» в авторитетному заголовку ім'я та прізвище автора вказуються в одному підполі разом із пунктуацією. Поле 1XX містить також таку інформацію, як роки життя автора, титул або родове ім'я. Наприклад:

<u>LDR</u>	—	-	^^^^^nz^^a^^^^^^^^o^^4500
<u>UPD</u>	—	a	N
<u>001</u>	—	-	000006859
<u>005</u>	—	-	20101005151543.0
<u>008</u>	—	-	101004n azznnaabn^^^^^^^^^^^^^^a^a a^^^^^^d
<u>040</u>	—	a	UA-LvSSL
		b	ukr
		c	UA-LvSSL
<u>046</u>	—	f	19490507
<u>100</u>	0	a	Рафаїл,
		c	архімандрит,
		d	1949-
<u>370</u>	—	a	Манчестер, Великобританія
		e	Львів, Україна
<u>373</u>	—	a	Кафедра богослів'я, Національний університет "Острозька академія"
<u>374</u>	—	a	богослов
		a	біблійний перекладач
		a	релігійний діяч

Якщо не вдається остаточно встановити роки життя, каталогізатор дає примітку в полі 678 (біографічні або історичні дані).

Поля 3XX містять додаткову інформацію про особу: місце народження та смерті, стать, мова публікації, фах, місце праці та займана посада. Інформація саме цих полів часто дозволяє каталогізаторові ідентифікувати автора у випадку, якщо імена та прізвища авторів збігаються, а роки життя невідомі.

<u>LDR</u>	—	—	^^^^nz^a^^^^^^o^4500
<u>UPD</u>	—	a	у
<u>001</u>	—	—	000010283
<u>005</u>	—	—	20110405094529.0
<u>008</u>	—	—	110405n azznnaabn^^^^^^^^^^a^a a^^^^^d
<u>040</u>	—	a	UA-LvSSL
		b	ukr
		c	UA-LvSSL
<u>046</u>	—	f	19160516
		g	19830325
<u>100</u>	<u>1</u>	a	Шандро, Мирослава Іванівна,
		d	1916-1983
<u>370</u>	—	a	с. Стерче, Глибоцький район, Чернівецька область, Україна
		e	Румунія
<u>374</u>	—	a	фольклорист
		a	етнограф
<u>375</u>	—	a	жін.
<u>377</u>	—	a	ukr
<u>400</u>	<u>1</u>	a	Шандро, М. І.
<u>400</u>	<u>1</u>	a	Шандро, Мирослава Іванівна
<u>400</u>	<u>1</u>	a	Бородай, Мирослава Іванівна
<u>400</u>	<u>1</u>	a	Копачук, Мирослава Іванівна
<u>667</u>	—	a	Український фольклорист та етнограф. Дівоче прізвище : Копачук. Була дружиною поета Харитона Бородая.
<u>670</u>	—	a	Вікіпедія, 2 лютого 2011
		b	(Мирослава Іванівна Шандро (16 травня 1916 — 25 березня 1983) — український фольклорист і етнограф)
		u	http://uk.wikipedia.org/wiki/Шандро_Мирослава_Іванівна
<u>670</u>	—	a	Гуцульські вишивки / Мирослава Шандро ; [пер. англ. О. Колесник ; пер. рум. Л. Олар]. - Чернівці : Букрек ; Сучава : Лідана, 2010
		b	(Мирослава Шандро)

Поля 4XX авторитетного запису «ім'я особи» — блок відсилань «див.». Тут вказують варіанти написання імені автора, псевдоніми та криптоніми. Поля трасування відсилань «див.» використовують для ідентифікації неавторитетних форм заголовка та інших варіантів форм, які не є прийнятими як авторитетні. Поля трасування скеровують безпосередньо від неавторитетного заголовка до авторитетного.

Наприклад:

```
LDR — ^^^^^nz^^a^^^^^^^^^o^^4500
UPD — a y
001 — 000009908
005 — 20110323121916.0
008 — 110323n| |azznnaabn^^^^^^^^^^^^^^a^a|a^^^^^^d
040 — a UA-LvSSL
      b ukr
      c UA-LvSSL
046 — f 19371107
100 1 a Кліма, Джеску,
      d 1937-
370 — a с. Домулжень, Флорештський район, Молдова
374 — a фізик
      a філософ
      a мистецтвознавець
375 — a чол.
377 — a rus
      a mol
400 1 a Кліма, Д.
400 1 a Кліма, Дж.
400 1 a Кліма, Джеску
400 1 a Кліма, Михайло Іванович
667 — a Кандидат фізико-математичних наук. Псевдонім : Джеску
      Кліма, справжнє ім'я : Михайло Іванович Кліма.
670 — a Гармония. Гармоническая личность : гроздь истины / Кліма
      Джеску ; ответственный редактор А.Н. Алексеев ;
      Министерство народного образования МССР,
      Научно-исследовательский институт педагогики. - Кишинев :
      Штиинца, 1990
      b (Кліма Джеску)
670 — a Биография.ру
      b (Кліма Михаил Иванович - псевдоним Джеску Кліма; р.
      07.11.1937 — физик-теоретик, философ, искусствовед, канд.
      физ.-матем. наук)
      u http://www.biografija.ru/show_bio.aspx?id=61518
```

У цьому випадку відбудеться скерування від повного імені автора, вказаного в полі 4XX, до авторитетного заголовка на відомий літературний псевдонім. Якщо автор відомий під власним іменем, але окремі твори підписані псевдонімами або криптонімами, відбудеться скерування від наведених у полях 4XX псевдонімів і криптонімів до авторитетного заголовка на ім'я особи:


```

LDR — — ^^^^^nz^^a^|^^^^^^o^^4500
UPD — a N
001 — — 000001147
005 — — 20110214115018.0
008 — — 090423n| |azznnaabn^^^^^^^^^^^^^^a^a|a^^^^^^d
040 — a UA-LvSSL
           b ukr
           c UA-LvSSL
046 — f 18560827
           g 19160528
100 1 a Франко, Іван,
           d 1856-1916
400 1 a Брут, Хома
400 0 a Джеджалик
400 0 a Живий.
400 0 a Іван Ф.

```

Поля 5XX — блок відсилань «див. також». Поля трасування відсилань «див. також» скеровують від одного авторитетного заголовка до іншого. Каталогізатори ЛННБ України ім. В. Стефаника формують поля 5XX у випадку, якщо автор відомий як під власним іменем, так і під псевдонімом або прийнятим із саном духовним іменем. Наприклад:

```

LDR — — ^^^^^nz^^a^^^^^^^^^^o^^4500
UPD — a N
008 — — ^^^^^^^n| |azznnaabn^^^^^^^^^^^^^^a^a|a^^^^^^d
040 — a UA-LvSSL
           b ukr
           c UA-LvSSL
100 1 a Огієнко, Іван Іванович,
           d 1882-1972
400 1 a Огієнко, І. І.
400 1 a Огієнко, Іван Іванович,
           c митрополит,
           d 1882-1972
400 1 a Огієнко, І. І.
           g (Іван Іванович),
           c митрополит,
           d 1882-1972
400 1 a Огієнко, Іван (Митрополит Іларіон)
500 0 a Іларіон,
           c митрополит,
           d 1882-1972.
500 0 a Ilarion,
           c mytropolyt,
           d 1882-1972.
667 — a Відомий український історик, мовознавець, митрополит.

```

Поля 5XX формуються також тоді, коли автор представлений у базі бібліотеки двома або більше мовами. Наприклад:

```

000 — — | ^^^^^nz^^a^^^^^^^^^^o^^4500
UPD — a у
001 — — 000002167
005 — — 20100730122714.0
008 — — 100129n||azznnaabn^^^^^^^^^^^^^^^^a^a|a^^^^^^d
040 — a UA-LvSSL
      b ukr
      c UA-LvSSL
100 1 a Винар, Богдан Степан,
      d 1926-
400 1 a Винар, Б.
400 1 a Винар, Б. І.
400 1 a Винар, Богдан.
400 1 a Винар, Богдан
400 1 a Винар, Богдан Іванович.
400 1 a Винар, Богдан С.
400 1 a Винар, Богдан Степан.
400 1 a Винар, Б.
      q (Богдан)
400 1 a Винар, Б. І.
      q (Богдан Іванович),
      d 1926-
500 1 a Wynar, Bohdan Stepan,
      d 1926-
667 — a Український економіст, бібліограф, видавець, дійсний член
      НТШ (з 1965 р.). Брат Любомира Винара - відомого історика
      та громадського діяча.
670 — a Doctoral dissertations on ukrainian topics in English prepared
      during the years 1928-1978 / Bogdan S. Wymar. - Englewood
      : Ukrainian Research Foundation, 1980
      b (Bogdan S. Wymar)
670 — a Економічний колоніалізм в Україні та інші праці : збірка
      праць / Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН
      України та ін. - Нью-Йорк; Париж ; Львів. - 2005
      b (Богдан Винар)
670 — a Енциклопедія Сучасної України / гол. ред. колегія : І.М.
      Дзюба ... [та ін.]. - Київ : Координаційне бюро Енциклопедії
      Сучасної України НАН України, 2001. - Т. 4. - С. 407
      b (Винар Богдан Іванович)
  
```

Каталогізатори Бібліотеки Конгресу США, а також деяких українських бібліотек, наприклад Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка, у випадку, якщо автор представлений у базі бібліотеки двома або більше мовами, формують лише блок відсилань «див.» [6].

Поле 667 (загальна примітка, не призначена для користувача) дозволяє доповнити дані про особу корисною для каталогізатора інформацією, для якої не завжди є визначене спеціалізоване поле приміток.

У полі 670 (джерело даних) каталогізатор вказує джерело, яке було досліджено і проаналізовано, та звідки почерпнуто інформацію, використану для формування полів 1XX, 3XX, 4XX. Поле 670 містить посилання на джерело, віднайдену інформацію, а також уніфікований ідентифікатор ресурсу.

Поле 678 містить біографічні або історичні дані про заголовок у полі 1XX запису. Тут можна вказати, наприклад, розбіжності даних про роки життя автора, подані в різних джерелах. Важливим для користувача є поле 680 (загальна примітка, призначена для користувача). Тут можна вказати корисну для користувача інформацію, наприклад: Вісник, Георгій — це колективний псевдонім трьох українських письменників: Ростислава Мусієнка, Сергія Бортнікова та Богдана Пташника.

Остаточний сформований АФ «ім'я особи» матиме такий вигляд:

LDE	—	^ ^ ^ ^ ^ ^ n z ^ ^ a ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ o ^ ^ 4500
UPD	—	a y
001	—	000010234
005	—	20110404112205.0
008	—	110404n azznnaabn^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ a ^ a a ^ ^ ^ ^ ^ d
040	—	a UA-LvSSL
		b ukr
		c UA-LvSSL
046	—	f 19430103
		g 19911019
100	1	a Лесів, Ярослав,
		d 1943-1991
370	—	a с. Лужки, Долинський район, Івано-Франківська область, Україна
		b Болехів, Івано-Франківська область, Україна
374	—	a релігійний діяч
		a поет
375	—	a чол.
377	—	a ukr
400	1	a Лесів, Я. В.
400	1	a Лесів, Ярослав Васильович
400	1	a Лесів, Ярослав,
		c отець
667	—	a Священик УГКЦ. Учасник національно-патріотичного і релігійного руху.
670	—	a Вікіпедія, 25 лютого 2011
		b (Ярослав Васильович Лесів (3 січня 1943, Лужки, Долинського району, Івано-Франківської області — 19 жовтня 1991, Болехів, Івано-Франківська область) - священик УГКЦ)
		u http://uk.wikipedia.org/wiki/Лесів_Ярослав_Васильович
670	—	a ТТ. (Тюремна тиша) : поезії / Я. Лесів. - Ів.-Франківськ : Галичина, 1992
		b (Я. Лесів)

Важливо пам'ятати, що створення авторитетного файлу не є завершеною роботою, необхідна постійна його підтримка протягом тривалого часу, у міру накопичення нових даних, опису нових документів.

Авторитетні файли використовують у двох областях — каталогізації та пошуку. Під час створення бібліографічних записів в ЕК програма «ALEPH» дозволяє автоматично заносити інформацію в БЗ. Якщо ім'я автора вже внесено до АФ «ім'я особи», готовий бібліографічний заголовок можна скопіювати до створюваного бібліографічного запису. Переваги такого підходу в тому, що перенесення даних з авторитетних файлів дозволяє уникнути помилок у процесі формування БЗ, що трапляється у випадку ручного введення інформації, а також заощаджує час. При відсутності імені автора в базах даних АФ «ім'я особи» попередньо створюється авторитетний запис.

Наукова новизна роботи визначається такими результатами:

— здійснено порівняння авторитетних записів «ім'я особи» деяких вітчизняних і зарубіжних бібліотек;

— виявлено сучасні тенденції розвитку авторитетного контролю у бібліотеках світу;

— обґрунтовано методика створення авторитетних записів «ім'я особи» на основі розроблених у процесі дослідження підходів.

Практична цінність дослідження полягає у тому, що створений АФ «ім'я особи» містить інформацію про авторів, твори яких формують фонди бібліотеки, використання якої сприяє якісному та швидшому процесу обробки документів. У перспективі АФ ЛННБ України ім. В. Стефаніка можуть бути використані при корпоратизації, а також при створенні українського національного АФ. Результатом створення АФ «ім'я особи» може бути інтеграція бібліографічних записів в інформаційні системи наукових та універсальних бібліотек України. У міру накопичення інформації в базах даних АФ «ім'я особи» передбачається відкрити зазначені бази даних для використання іншими бібліотеками України. Комплексна автоматизація бібліотек дозволить організувати обмін авторитетними даними і налагодити АК на регіональному, національному та міжнародному рівні.

1. Антоненко И. П. Авторитетные записи и функциональный подход к их созданию / И. П. Антоненко // Библиотеки национальной академии наук : проблемы функционирования, тенденции развития. — 2006. — Вып. 4. — С. 197-211.
2. Войскунский В. Г. Авторитетный контроль и авторитетные файлы в корпоративной каталогизации. Современные тенденции / В. Г. Войскунский, О. А. Лавренова, Т. Л. Масхулия, Ю. Г. Селиванова // Библиотечные компьютерные сети : Россия и Запад. — Москва : Либерия, 1998. — С. 87-96.
3. Жлобинская О. Особенности авторитетной работы / О. Жлобинская, Т. Масхулия, Ю. Селиванова // Библиотечное дело. — 2005. — № 6. — С. 25.
4. Муктепавел А. В. Авторитетные файлы предметных рубрик в условиях автоматизированной каталогизации: проблемы создания и ведения : дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук : спец. 05.25.03 «Библиотековедение и библиографоведение» / Муктепавел Айна Вольдемаровна. — Санкт-Петербург, 1999. — 178 с. — Режим доступа к электронной версии документа: <http://www.dslib.net/dokument-informacia/muktepavel.html>
5. Науменко Л. Особливості формування та використання авторитетного файлу «колективного автора» / Людмила Науменко // Бібліотечний форум України. — 2009. — № 4 (26). — С. 4-6.
6. Поліщук О. Місце і роль авторитетних файлів у машиночитаній каталогізації / Оксана Поліщук // Бібліотечний форум України. — 2008. — № 4 (22). — С. 2-4.
7. Форматы MARC 21. Краткое описание : в 3 частях : формат MARC 21 для авторитетных данных / под общ. ред. Я. Л. Шрайберга. — Москва : ГПНТБ России, 2003. — 155 с.
8. Экстрем М. В. О возможности использования сети европейских авторитетных данных : по результатам тестирования программы «Автор» / М. В. Экстрем, Т. Л. Масхулия // Библиотечные компьютерные сети : Россия и Запад. — Москва : Либерия, 1998. — С. 187-190.
9. Hasła osobowe, korporatywne i tytułowe : zasady sporządzania rekordów kartoteki haseł wzorcowych / oprac. Maria Gajowniczek-Woźniak [et al.] ; pod red. Anny Paluszkiewicz i Marii Lenartowicz ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Centrum Formatów i Kartotek Haseł Wzorcowych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. — Warszawa : W-wo SBP, 1999. — 134, [1] s.
10. Format MARC 21 rekordu kartoteki haseł wzorcowych : zastosowanie w Centralnej Kartotece Haseł Wzorcowych NUKAT / Anna Paluszkiewicz ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Centrum NUKAT Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. — Warszawa : W-wo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2009. — 77 s.